

Text předmluvy průvodců na státních hradech a zámcích

1951, Praha

Předmluva napsaná zaměstnancem administrativní kanceláře Národní kulturní komise Pavlem Hložkem byla čtena každým průvodcem na začátku prohlídky státního hradu či zámku. Jejím hlavním smyslem bylo správně ideologicky upravit poměr návštěvníka k původně šlechtickému majetku.

Předmluva průvodců

Vážení přítomní!

Než přikročíme k vlastní prohlídce zdejšího státního zámku (hradu), jest třeba připomenouti následující:

Po vítězství slavné Rudé armády v roce 1945 a po vítězství únorovém v roce 1948 byla u nás navždy odstraněna příživnická kasta, bývalá šlechta. Změnila se od základu celá tvářnost našeho státu, změnilo se od základu vědomí našich lidí. Hrdiny se u nás stávají budovatelé socialismu, naši dělníci a rolníci, úderníci a zlepšovatelé atd.

Po třídě bývalých kapitalistů a po feudální šlechtě zdědili jsme jejich sídliště, zámky a hrady, naplněné hodnotami vysoké umělecké a kulturní úrovně zašlých staletí.

Hned na počátku si musíme připomenouti, že tyto klenotnice architektury, sochařství a malířství a jiných předmětů bytové kultury byly pořízeny a nashromážděny za nepopsatelného utrpení a strádání našich předků, drobných pracujících lidí.

To, co uvidíte na našich zámcích, jest mnohdy práce těch nejpřednějších umělců své doby. Tuto krásu užívalo jen několik málo jedinců, bývalých šlechticů a kapitalistů.

Dnes se změnila poměry tak, že dělníci, rolníci a pracující inteligence jsou pány naší vlasti. Dnes se stáváme všichni dědici a uživatelé veškeré nashromážděné i nově se tvořící kultury a umění na věčné časy.

Zařizování státních zámků, které dnes provádí NKK, jest prozatímní. Pro krátkost času a veliké pracovní úkoly, hlavně pro historicky – vědecké a umělecké zkoumání a přesné určování uměleckých hodnot, bude možno definitivní úpravu a stylové sladění vnitřního zařízení státních hradů a zámků provádět postupně podle dlouhodobého plánu.

Mohou proto milovníci staré kultury sledovati práci našich historiků a vědeckých pracovníků v tomto oboru, která rok od roku bude viditelnější. Vše, co jest zde nashromážděno, bude restaurováno a udržováno, aby sloužilo nejširším vrstvám našich pracujících k hlubšímu vzdělání a duševní rekreaci.

Zde si můžeme dobře ověřiti, co nám poskytuje naše socialistická vlast. Naše lidově demokratické zřízení zamezilo vykořisťování člověka člověkem a vše jest zaměřeno k výchově a blahobytu všech. Právě v těchto místnostech může každý pracující, ne již vykořisťovaný otrok, pocítiti veliké sebevědomí člověka, člověka pracujícího a žijícího v duchu socialismu.

NA, Praha, fond SPS, kart. 18, sign. I-m, Čedok propagace; originál předmluvy, strojopis